

Een lang verhaal kort: Tony Conrad is één van de groten binnen de wereld van de Amerikaanse dronemuziek. Denk aan extreme versterking, heel lange stukken en zeer precieze intonatie ('just intonation') en je komt uit bij een vorm van 'Dream Music' die zijn gelijke nauwelijks kent. Conrad is al sinds begin jaren zestig bezig als componist en muzikant. Zijn hypnotische drones inspireerden The Velvet Underground (en Lou Reed en John Cale vonden een boek met die titel bij Conrad thuis nota bene) en tot op de dag van is zijn invloed merkbaar in tig jonge artiesten. Tony Conrad brengt die sonisch lichtelijk agressieve droommuziek op 22 oktober naar het Graag Traag Festival #2 te Hasselt. Een dag later staat hij op het Super Sonic Festival in Birmingham. Reden genoeg voor een gesprek met de grootmeester.

tekst: Sven Schlijpe

INTERGALACTISCH MAXIMAAL.

"Ah, minimal music. Tiens. Dat is een kwestie van een gat in tijd en ruimte. Een gat in tijd en leeftijd wellicht zelfs voor jullie jongelui. Ik voel me niet of nauwelijks de juiste persoon om over dat gat een uitspraak te doen. Tja, wat is de rol van minimal music vandaag de dag? Aan jullie en aan de muziek om daarop een antwoord te formuleren, zou ik zeggen."

JOHN CAGE

"Ik herinner me de laatste keer dat ik John Cage zag. Ik kwam te laat en had dus de uitvoering gemist, maar ik was op tijd voor de volgende vraag-en-antwoordsessie. Daar vroeg ik hem hoe hij het vond dat mensen (zoals ik) buiten moesten wachten, omdat het stuk al begonnen was. Was hij eigenlijk tevreden met die hiërarchie in het publiek? Het antwoord van Cage was: 'Dat is een vraag die jongere componisten mogen beantwoorden.' Wellicht is dat mijn respons op de plek die minimal music heden ten dage inneemt."

LUID

"Dat hele gedoe over hoe luid mijn performances waren en zijn... Ik heb volume nooit gebruikt als een avant-garde-middel op zich. Voor mij was het belangrijk omdat ik heel erg geïnteresseerd was in de kleinste sonische details in de structuren van het geluid dat ik maakte. Die kwaliteiten komen niet eerst bovendien; ze worden pas hoorbaar als het geluid zo hard is dat het verschillende niveaus van horen mogelijk maakt. Hetzelfde geldt overigens voor de lange duur van mijn stukken. Het verandert je horen. Daar ging en gaat het mij om."

CONTEXT

"Overigens bleek die lange duur een ongelofelijk productieve tactiek om in de jaren zestig in nieuwe artistieke ruimten te geraken. Eerst in muziek en daarna ook in dans, performance art en natuurlijk film. Vandaag de dag zijn lange duur en hoog volume in een totaal andere context terecht gekomen en opgenomen. Al is er een vage echo te onderkennen in de energiepatronen die vijftig jaar geleden zo productief en effectief waren, toch worden die patronen tegenwoordig heel

anders gelezen. Tenminste toch voor mensen die regelmatig aan nieuw en uitdagend werk van jonge(re) artiesten worden blootgesteld."

INHAALSLAG

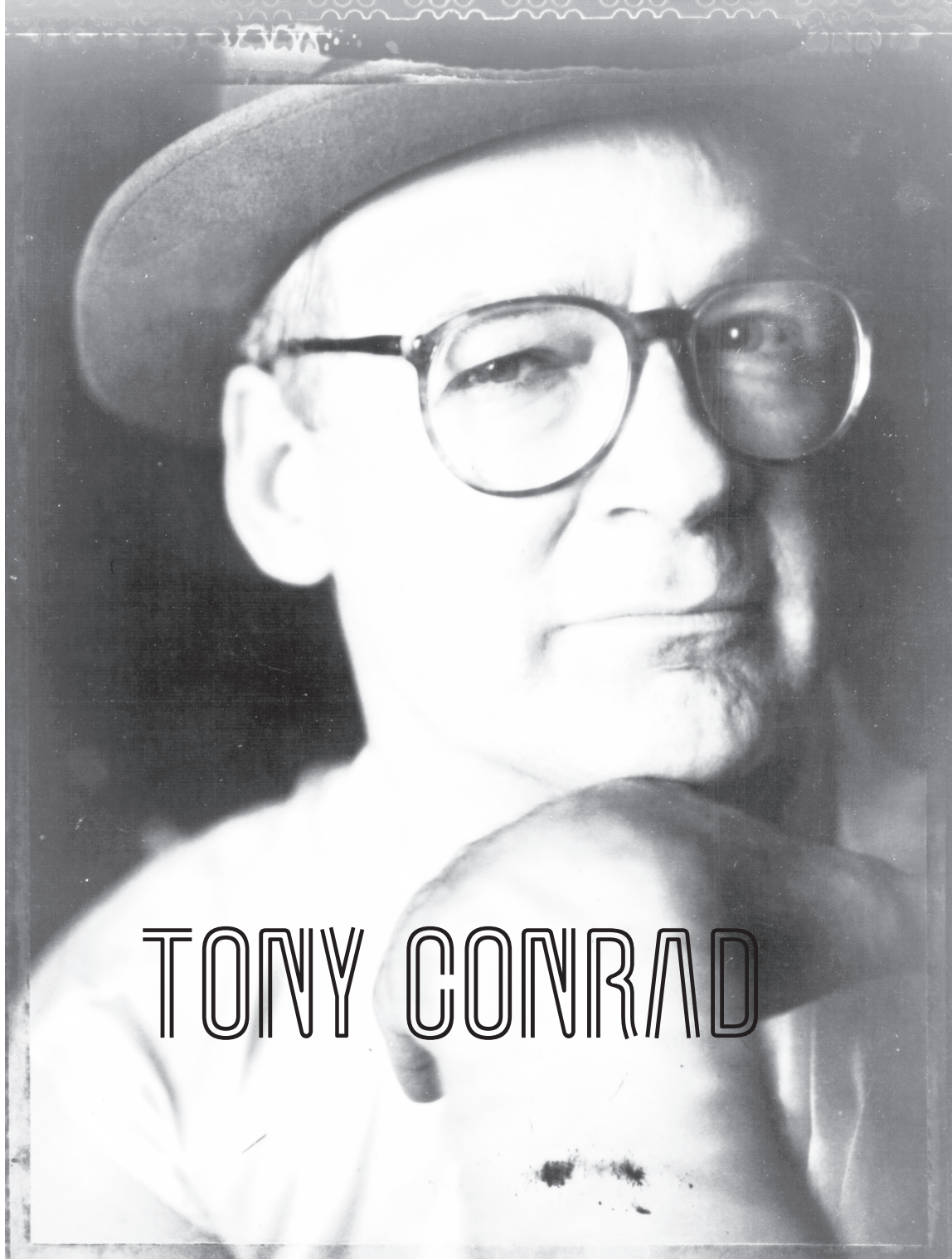
"Als je, een beetje stiekem wellicht, bedoelt te zeggen dat zelfs na vijftig jaar 'de luisterende of horende mens' nog steeds geen touw kan vastknopen aan wat ik maak - mensen dus die niet door de culturele processen van de jaren zestig zijn gegaan -, dan heb je zeker gelijk. Daarin zit echter geen moraliteit. Mensen kunnen best de boel bijbenen of zelfs heel snel een inhaalslag maken. Ik was ongeveer achttien toen ik de ommekeer maakte van een hartgrondige haat jegens moderne muziek en een voorliefde voor Tchaikovsky naar als een blok vallen voor het werk van Cage en tot op het bot verveeld raken met romantische klassieke muziek. Dat heeft bij mij maar zo'n kleine vier maanden geduurd. Zo zie je maar."

STRUISVOGEL

"Gelukkig kent de jeugd The Velvet Underground nog wel. Althans, een deel, hoop en geloof ik. Er was in die tijd een dj op de radio, Murray the K, die dacht de vijfde Beatle te zijn. Hij maakte geweldige jaarlijkse marathonshows in het Brooklyn Fox Theater en daar kon ik dan alle top acts op één dag live zien: The Shirelles, Chuck Jackson, Dee Dee Sharp, enzovoorts. Misschien wel een dozijn bands. En zelfs Lou Christie die *The Gypsy Cried* speelde. Toen ik hem zag, dacht ik: als hij een rock-n-rollster kan zijn, dan verdomme aan toe kan ik het toch zeker ook! Dus toen een aantal producers aan John Cale en mij vroegen of we een nummer van hen, *The Ostrich*, wilden spelen, zei ik meteen ja. We dachten dat het alleen al om pragmatische redenen van roem en faam wel interessant zou kunnen zijn. Zo kwamen we Lou Reed tegen, want hij was de zanger van *The Ostrich*. De rest is geschiedenis die tot op de dag van vandaag voortleeft als legende."

GEEN EVENKNIE NOCH NAVOLGER

"Ik kijk niet naar de muzikwereld in termen van mijn evenknie of mijn. Ik heb Rhys Chatham twee dagen geleden nog zien spelen en ik treed dit najaar op met Charlemagne Palestine. Ik vind het zelfs onbeleefd om op die manier onderscheid te maken. Dat is iets voor iemand die een imago cultiveert, zoals La Monte Young. Voor hem is het altijd duidelijk geweest dat mensen als Rhys en Charlemagne en vele andere slechts navolgers (om niet te zeggen: na-apers) waren of zijn."

TONY CONRAD

LUCIER

"Wat betreft mijn invloeden zal het wellicht verbazingwekkend klinken, maar toch is het zo: Alvin Lucier heeft mij, alleszins indirect, beïnvloed. Toen ik met delaysystemen in akoestische ruimten werkte, kende ik geen van zijn werken. Mijn eerste loop-delaystuk, met twee taperecorders, schreef ik in 1961. Ik leerde reverbsystemen en dat soort technieken kennen via een underground vriend. Dat zal rond 1964 geweest zijn."

NOISE

"De rode draad in mijn vioolperformances zijn de constante referenties aan speciale tonale relaties die uit de harmonische

serie van tonen voortkomt. Met als bonus het gebruik van onverwachte technieken die me in staat stellen geluiden voort te brengen die op menselijke stemmen lijken, alsmede noise."

ORBIT

"Deze festivals inspireren mij enorm en het is een privilege er te mogen spelen. Ik denk dat de energie van het publiek mij in staat stelt mezelf te lanceren in een esthetische "orbital stratum" die ik maar al te goed ken en waar ik, met een geweldig publiek samen, maar al te graag naar terugkeer."